

FEN VE TEKNOLOJİ DERS KİTABININ ELEŞTİREL DÜŞÜNME STANDARTLARI DOĞRULTUSUNDA ANALİZ EDİLMESİ

Yrd. Doç. Dr. Birsal Aybek
Çukurova Üniversitesi
Eğitim Bilimleri ABD
baybek@cu.edu.tr

Abdullah Çetin
Kahramanmaraş Bilim ve Sanat Merkezi
abdcetin46@gmail.com

Fatma Başarır
Nevşehir Üniversitesi
Meslek Yüksel Okulu
basarirfatma@yahoo.com

Özet

Bu araştırmanın amacı, ortaokulların 5. sınıflarında 2012–2013 öğretim yılında okutulan Fen ve Teknoloji ders kitabındaki “Maddenin Değişimi ve Tanınması” ünitesini eleştirel düşünme standartları çerçevesinde analiz etmektir. Bu çalışmanın evrenini Türkiye’de 2012-2013 eğitim öğretim yılında ortaokulların 5.sınıflarında okutulan Fen ve Teknoloji ders kitapları oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini Talim ve Terbiye Kurulunun 20.12.2009 tarihi 307 sayılı kararıyla 2010-2011 eğitim öğretim yılından itibaren beş yıl süreyle ders kitabı olarak kabul edilen ve ortaokulların 5. sınıflarında 2012–2013 eğitim öğretim yılında okutulan Fen ve Teknoloji ders kitabındaki “Maddenin Değişimi ve Tanınması” ünitesi oluşturmaktadır. Betimsel yöntemin kullanıldığı araştırmada veriler doküman incelemesi yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Yapılan analizde, ortaokul 5. sınıf ders kitabında yer alan “Maddenin Değişimi ve Tanınması” ünitesinin eleştirel düşünme standartlarından açıklık standardını karşılamadığı, doğruluk, yeterlilik ve kesinlik standartlarını kısmen karşıladığı, önem/alaka ve derinlik/genişlik standartlarını karşıladığı sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak fen ve teknoloji ders kitapları hazırlanırken eleştirel düşünme standartlarının göz önüne alınmasına ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Düşünme, Eleştirel Düşünme, Fen ve Teknoloji Eğitimi, Ders Kitabı.

ANALYSIS OF THE SCIENCE AND TECHNOLOGY TEXTBOOK IN ACCORDANCE WITH THE STANDARDS OF CRITICAL THINKING

Abstract

The aim of this study is to analyze the “*Change and Recognition of Substance*” unit in the Science and Technology textbook in accordance with the standards of critical thinking. The universe of this study are the 5th grade Science and Technology textbooks taught in secondary schools in the 2012-2013 academic year in Turkey. The sample of the study is the “*Change and Recognition of Substance*” unit in the Science and Technology textbook which has been accepted as a coursebook for a period of five years from the 2010-2011 academic year by the Board of Education’s decision no. 307 and dated in 20.12.2009 and was taught in the 5th grades of secondary schools classes in the academic year 2012-2013. Descriptive method was used in the study and data was collected through document analysis method. As a result of the study, it was concluded that the “*Change and Recognition of Substance*” unit in the secondary 5th grade textbook did not meet the standard of *clarity*, partially met the standards of *accuracy*, *sufficiency* and *precision*, and met the standards of *importance / relevance* and *depth / breadth*. As a result, it was suggested that critical thinking standards be taken into consideration for the preparation of Science and Technology textbooks.

Key Words: Thinking, Critical thinking, Science and technology education, Textbooks.